

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E ZHVILLIMIT URBAN

MINISTRIA E MJEDISIT

MINISTRI

Nr. 1738 prot., datë 12.03.2015

MINISTRI

Nr. 1911 prot., datë 24.03.2015

UDHËZIM

MBI

KRITERET E STUDIM-PROJEKTIMIT PËR REHABILITIMIN E VENDEPOZITIMEVE TË MBETJEVE TË NGURTA URBANE SI DHE NDËRTIMIN E LANDFILLEVE, APO IMPIANTEVE TË TRAJTIMIT TË MBETJEVE TË NGURTA URBANE

Në mbështetje të nenit 102 paragrafi 4 të Kushtetutës, paragrafit III, pika 5 të VKM nr. 159, datë 25.02.2015 "Për disa ndryshime në Vendimin nr. 944, datë 9.10.2013, të Këshillit të Ministrave, për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Zhvillimit Urban dhe Turizmit", Ligjit nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", si dhe akteve nënligjore në funksion të tij, Direktivës të EU 99/31/EC "Për Landfillin e Mbetjeve", Ligjit nr. 10431, datë 9.6.2011, "Për mbrojtjen e mjedisit", Ligjit nr. 10463, datë 22.9.2011, "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve" të ndryshuar, si dhe në zbatim të pikës 4 të VKM nr. 333, datë 26.01.2011, "Për administrimin e venddepozitimeve rajonale të mbetjeve urbane, aneksit I të VKM nr. 452, datë 11.7.2012, "Për lëndfillled e mbetjeve", si dhe VKM nr.175, datë 19.1.2011, "Për miratimin e strategjisë kombëtare të menaxhimit të mbetjeve dhe të planit kombëtar të manaxhimit të mbetjeve", është përgatitur "Udhëzimi mbi kriteret e studim-projektimit për rehabilitimin e venddepozitimeve të mbetjeve të ngurta urbane, si dhe ndërtimin e landfilleve, apo impianteve të trajtimit të mbetjeve të ngurta urbane".

UDHËZOJMË:

Qarkun dhe/ose Bashkinë që për:

1. Hartimin e studim-projektimit për mbylljen/rehabilitimin e venddepozitimeve ekzistuese të mbetjeve të ngurta urbane (Shtojca 1);

2. Hartimin e studim-projektimit për ndërtimin e landfillleve apo impianteve të reja të mbetjeve të ngurta urbane (Shtojca 2);

të zbatojnë me rigorozitet termat e referencës, si dhe shtojcat bashkëngjitur këtij udhëzimi.

TERMAT E REFERENCËS

STUDIMI PËR MBYLLJEN/REHABILITIMIN E VENDDEPOZITIMEVE EKZISTUESE TË MBETJEVE TE NGURTA URBANE

Të dhëna të përgjithshme:

1. Përshkrimi i përgjithshëm i projektit. Objektivat dhe arsyet e zhvillimit të këtij projekti.

- a. Gjendja ekzistuese: Vendndodhja e projektit, të dhëna të përgjithshme mbi pozicionin gjeografik, relievin, popullsinë, klimën etj.

2. Objektivat

- a. **Objektivi i përgjithshëm:** Adresimi i problemeve aktuale, lidhur me venddepozitimet ekzistuese të mbetjeve, të cilat përbëjnë rrezikshmëri të lartë për qendrat urbane dhe zonat turistike, reduktimi i rrezikut mjedisor dhe atij shëndetësor, që vjen si rezultat i administrimit të papërshtatshëm të mbetjeve të ngurta urbane, parandalimi i krijimit të “hotspote” me pasoja të rënda për gjeneratat e ardhshme.

- b. **Objektiva specifike:** Përmirësimi i situatës mjedisore, reduktimi i mbetjeve, rehabilitimi i tokës dhe administrimi i hapësirave publike.

3. Të dhëna mbi situatën aktuale të administrimit të mbetjeve

- a. Situata ekzistuese dhe menaxhimi aktual i mbetjeve ku të përfshihen të dhëna mbi vendndodhjen e venddepozitimit, skemën e pastrimit, popullsinë, tarifat, vjelja e tarifës nga NJQV, opinioni i banorëve të zonës, kërkesat e NJQV-së si dhe të dhëna të tjera historike mbi mbetjet.
- b. Gjendja aktuale për venddepozitimet ekzistuese, pozicionimi në lidhje me qendrat e banuara (genplani), distancat, përmasat si dhe sasia e mbetjeve që janë të depozituara në to si dhe nëse është evidentuar ndonjë problem mjedisor apo shëndetsor gjatë kohës, që ka qënë aktiv.
- c. Vlerësimi paraprak i riskut social.

Hartimi i studimit:

Për hartimin e projektit për mbylljen e venddepozitimit ekzistues është shumë e rëndësishme të kryhen studimet e mëposhtme:

1. Studimi gjeologo – inxhinierik, hidrogeologjik dhe sizmik për vlerësimin e gjendjes së fushës ekzistuese, ku janë të depozituara mbetjet e ngurta urbane.

Ky studim duhet të përmbajë:

- a. Studimi gjeologjik
- b. Studimi hidro-gjeologjik, veçanërisht përcaktimi i nivelit të ujërave nëntokësorë.
- c. Studimi hidrologjik
- d. Studimi gjeoteknik i fushës (erozioni, rrëshqitjet, përmbytjet etj)
- e. Kushtet sizmike

2. Relacioni teknik i studimit për mbylljen e venddepozitimit aktual të mbetjeve të ngurta urbane

Në këtë raport duhet të përfshihen:

- a. Sistemi i grumbullimit dhe trajtimit të ujërave të ndotur
- b. Sistemi i grumbullimit dhe largimit të ujërave atmosferike
- c. Sistemi i grumbullimit përdorimit apo trajtimit të biogazit.
- d. Rrethimi perimetral
- e. Mbyllja e venddepozitimit/mbulimi përfundimtar.
- f. Monitorimi dhe mirëmbajtja pas mbylljes (minimalisht 15 vjet)

Projekti përfundimtar dhe preventivi:

Studimi duhet të përfshijë dy opsione për rehabilitim, duke dhënë rekomandime për opsionin më optimal nga pikëpamja teknike dhe financiare. Ky opsion, do të zhvillohet në të gjitha detajet e kërkuara për zbatim, si më poshtë.

Do të përcaktojë vlerën e përllogaritur për financimin për mbylljen e venddepozitimit dhe do të përmbajë:

1. Përmasat e venddepozitimit që do të mbyllet (planimetria) si dhe dimensionet referuar pjesës fundore të tij;
2. Volumnin e mbetjeve duke përfshirë kuotat minimale dhe maksimale të mbushjes (përfshirë shtresat mbushëse të argjilës);
3. Sistemin e rrjetit kullues dhe të drenazheve të ujërave që grumbullohen në venddepozitimin e mbyllur, nga rreshjet e shiut si dhe dimensionimin e tyre për ngjarje meteorike me periudë kthimi 10 vjet;
4. Administrimin e sistemit të kapjes së biogazit ku të jepen të dhëna për numrin dhe karakteristikat e puseve të kapjes dhe gjithashtu mënyra (forma) e grumbullimit dhe përdorimit të tij;
5. Infrastrukturën shtesë që nevojitet për venddepozitimin që do të mbyllet (rrugët, kanalizimet, rrethimin e jashtëm, pemëzimin, ndërtesën e shërbimeve, mjetet dhe makineritë që do shërbejnë në mirëmbajtje, etj.);

6. Plani i administrimit operativ, post-operativ i mbikëqyrjes dhe i kontrollit të venddepozitimit, duke përfshirë format dhe mënyrat e administrimit (skemën funksionale);
7. Grafikun e punimeve dhe shërbimeve;
8. Projekti i plotë për mbylljen e venddepozitimit, shoqëruar me preventivët përkatës;

TERMAT E REFERENCËS

PËR STUDIM-PROJEKTIMIN E NJË LANDFILLI APO IMPIANTI TRAJTIMI PËR MBETJET E NGURTA URBANE

Të dhëna të përgjithshme:

1. Përshkrimi i përgjithshëm i projektit.

- a. Objektivat dhe arsyet e zhvillimit të këtij projekti.
- b. Vendndodhja e zonës së projektit, të dhëna të përgjithshme mbi pozicionin gjeografik, relievin, popullsinë, klimën etj.

2. Objektivat

a. Objektivi i përgjithshëm: Adresimi i problemeve aktuale, lidhur me administrimin e papërshtatshëm të mbetjeve të ngurta urbane, reduktimi i rrezikshmërisë së ndotjes mjedisore për qendrat urbane dhe zonat turistike, reduktimi i rrezikut mjedisor dhe atij shëndetësor, parandalimi i krijimit të “hotspote” me pasoja të rënda për gjeneratat e ardhshme.

b. Objektiva specifike:

1. Krijimi i një sistemi menaxhimi mbetjesh, që do të ndihmojë në reduktimin e mbetjeve që depozitohen në landfill dhe në arritjen e objektivave kombëtare të caktuara nga Strategjia dhe Plani Kombëtar i Menaxhimit të Mbetjeve.
2. Organizimi i procesit të grumbullimit dhe transportit për në venddepozitim.
3. Krijimi i një ambienti që nxit arritjen e objektivave për riciklim, kompostim ose rikuperim.

3. Të dhëna mbi situatën aktuale të administrimit të mbetjeve

- a. Situata ekzistuese dhe menaxhimi aktual i mbetjeve, ku të përfshihen të dhëna mbi vendndodhjen, skemat e shërbimit të pastrimit, popullsinë, sasia e mbetjeve/banor/vit, tarifat, vjelja e tarifës nga Njësitë e Qeverisjes Vendore, opinionin e banorëve të

zonës, kërkesat e NJQV-ve, si dhe të dhëna të tjera historike mbi mbetjet.

- b. Gjendja aktuale për venddepozitimet ekzistuese, pozicionimi, në lidhje me qendrat e banuara (genplani), distancat, përmasat si dhe sasia e mbetjeve që janë depozituar në to.
- c. Sasia e mbetjeve, që mendohet të depozitohen në venddepozitimin e ri për Mbetjet bashkiake;
- d. Skemat e grumbullimit dhe transportimi i tyre;
- e. Mundësitë për riciklim, kompostim dhe rikuperim

Për përcaktimin e një venddepozitimi kërkohet të merren në konsideratë të dhëna të përgjithshme, për të paktën 10 variante të mundshme mbi vendndodhjen, nga ku të evidentohen avantazhet dhe disavantazhet për secilin variant dhe në bazë të një vlerësimi/pikëzimi të përcaktohen 3 variantet më të përshtatshmet, të cilat do të përfshihen në studimin për ndërtim. Në përfundim, do të përzgjidhet varianti që plotëson kriteret maksimale dhe më të favorshme për këtë qëllim.

Hartimi i studimit për ndërtim

Studimi për ndërtimin e një venddepozitimi të kontrolluar duhet të përmbajë dokumentacionet teknike të mëposhtme:

a. Studimin gjeologjik (9 kriteret bazë)

- Kushtet geomorfologjike
- Homogjeniteti vertikal dhe horizontal i trupit shkëmbor
- Përbërja mineralogjike dhe petrografike: përmbajtja e piritit
- Karakteristikat granulometrike dhe mekanike të dherave
- Parametrat makrostrukture
- Qëndrueshmëria e sipërfaqes
- Prezenca e depozitimeve minerale në nëntokën e studiuar dhe zonën përreth saj
- Kushtet hidrogeologjike

b. Vlerësim i sheshit (luginës) që do përdoret për këtë qëllim, ku të merren në konsideratë përmasat, sasia e mbetjeve të parashikuara, si dhe jetëgjatësia për të cilën do shërbejë impianti i ri si dhe distancat nga zonat e banuara dhe zona të tjera me interes të veçantë;

c. Studimi hidrogeologjik dhe hidrologjik;

- Nivelin maksimal dhe minimal të ujërave nëntokësor e në pranverë dhe vjeshtë (kuota duhet të jepet referuar në të njëjtën formë edhe në vizatimet e projektit);
- Vlerësim i drejtimit të fluksit të ujërave nëntokësore;

d. Studimi gjeoteknik i fushës (erozioni, rrëshqitjet, përmytjet etj)

- Stratigrafinë e tokës në zonën dhe prerjet përkatëse, ku do ndërtohet impianti i ri dhe në zonat përreth;
 - Karakteristikat fiziko-mekanike të materialeve që do përdoren për realizimin e impiantit;
 - Verifikimet për stabilitetin e bazës së venddepozitimit të ri dhe të argjinaturave perimetrale kundrejt volumit të depozituar të mbetjeve;
 - Vlerësimet e koeficientit të sigurisë dhe të çedimeve të mundshme që volumi i depozituar i mbetjeve do ketë me kalimin e kohës;
 - Rilevim topografik i përgjithshëm i zonës (shkallë 1:25000), ku përcaktohet saktë zona ku do ndërtohet venddepozitimi i ri;
 - Planimetri e përgjithshme (shkallë 1:10000), ku specifikohen qartë dimensionet e sipërfaqes ku do ndërtohet venddepozitimi i ri;
- e. Studimi sizmik (kushtet tektonike, sizmiciteti, gjeodinamika)
- f. Studimi klimatiko-meteorologjik (ku të merret parasysh impakti i erërave të forta si dhe drejtimi i erës)
- g. Studimi për lidhjet rrugore dhe trafikun
- h. Vëzhgime, prova dhe testime të terrenit
- i. Opinioni publik

Raporti teknik i studimit të venddepozitimit të mbetjeve të ngurta urbane

duhet të përfshijë:

- *Distancat nga:*
 - a. zona neutrale apo kufiri i pronës
 - b. shtëpia më e afërt si dhe qendrat e banuara
 - c. autostradat dhe rrugët nacionale (ose nga rruga kryesore) që kalon pranë zonës, ku do ndërtohet impianti i ri;
 - d. pusët dhe brigjet e jashtme të liqeneve dhe rrjedhave të ujit që përdoren si burim për ujë të pijshëm
 - e. aeroporti, si dhe hekurudha më e afërt
- Tipologjia e mbetjeve që do depozitohen, karakteristikat fiziko-kimike dhe sasia e mundshme e tyre;
- Kohëzgjatja e punimeve (grafik punimesh);
- Plani i rigjenerimit dhe rehabilitimit mjedisor të zonës:
 - a. Të dhëna për destinacionin e ardhshëm (vizatime shtjelluese dhe relacion ilustrativ sqarues);
 - b. Të dhëna mbi kohëzgjatjen e punimeve dhe fazat për rigjenerimin dhe rehabilitimin mjedisor.
- Mënyrën e depozitimit të mbetjeve;
- Kuotën minimale, ku do depozitohen mbetjet si dhe atë maksimale, duke marrë parasysh dhe materialet mbushëse që mbyllin landfillin;
- Volumi bruto dhe neto të mbetjeve, duke marrë parasysh shtresat mbushëse të argjilës

- Shkallën e ngjeshjes që synohet të arrihet, si dhe mjetet që do të shërbejnë për këtë qëllim;
- Sistemin e drenazhit për ujërat meteorike (rreshjet) jashtë impiantit të ri;
- Sistemin e rrjetit kullues dhe të drenazheve të ujërave që grumbullohen në impiant, nga rreshjet e shiut dhe dimensionimin e tyre për ngjarje meteorike me periodë kthimi 10 vjet;
- Diametrat dhe materialet e tubacioneve që do përdoren për këtë sistem kullimi dhe drenazhimi;
- Masat që do të ndërmerren për heqjen e ujërave meteorik (rreshjet) që grumbullohen në brendësi të venddepozitimit të ri, në zonat që nuk janë okupuar ende me mbetje;
- Sistemi i kapjes së biogazit ku të jepen të dhëna për numrin dhe karakteristikat e puseve të kapjes dhe gjithashtu, mënyra (forma) e grumbullimit të tij.
- Format dhe mënyrat e administrimit të impiantit (skemën funksionale);
- Infrastrukturën shtesë të impiantit (peshore, rrethimin e jashtëm, pemëzimin, ndërtesën e shërbimeve, mjetet dhe makineritë që do shërbejnë në impiant (rul me dhëmbë, etj), lavazhin, sistemin anti-zjarr, ndriçimin e jashtëm);
- Karakteristikat gjeometrike dhe numrin e puseve monitoruese të ujërave nëntokësore në zonën përreth;
- Mënyrat dhe pajisjet që do përdoren për të zvogëluar impaktet e shkaktuara nga ky aktivitet (pluhuri, zhurmat, aromat);
- Planimetria, ku tregohen sistemi i grumbullimit dhe kullimit të ujërave, sistemi i kapjes së biogazit dhe sistemit të kullimit të reshjeve;
- Planimetri, ku tregohen pajisjet, objektet e shërbimeve dhe ato të rrjetit të monitorimit;
- Vizatime të objekteve të ndërtuara jashtë venddepozitimit, që do i shërbejnë atij (ndërtesa e zyrave të shërbimeve, lavazhit për automjetet që do depozitojnë mbetje, rrethimin e jashtëm, vendin ku do vendoset peshorja etj.);
- Planimetria e plotë e projektit (shkallë 1:1000 ose 1:500), ku janë të paraqitura dimensionet dhe gjithashtu, kuotat e bazës kundrejt zonës përreth dhe ndonjë objekti të mirë-përcaktuar;
- Prerje tërthore dhe gjatësore (në shkallë të përshtatshme) e venddepozitimit të ri, në gjendjen fillestare (pa filluar depozitimi i mbetjeve)
- Prerje tërthore dhe gjatësore (në shkallë të përshtatshme) e venddepozitimit të ri, në fazën e mbylljes (pasi është mbushur plotësisht me mbetje dhe mbuluar);
- Të përfshihet, gjithashtu, Plani i Operimit dhe Mirëmbajtjes.

Në përcaktimin përfundimtar të vendndodhjes së landfillit, apo impiantit, do të parashikohet procedura e informimit të komunitetit, si dhe pjesëmarrja në vendimmarrje, në nivel vendor, bazuar në Ligjin Nr.8503, datë 30.6.1999, "Për të drejtën e informimit për dokumentet zyrtare" si dhe Konventën e Arhusit.

Për zbatimin e këtij Udhëzimi ngarkohet Ministria e Zhvillimit Urban.

Ky Udhëzim hyn në fuqi menjëherë.

MINISTËR I ZHVILLIMIT URBAN

EGGLANTINA GJERMENI

MINISTËR I MJEDISIT

LEFTER KOKA

Shtojca 1

DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM PËR STUDIMIN E MBYLLJES/REHABILITIMIT TË NJË VENDDEPOZITIMI

Nr	Emërtimi i dokumentacionit
1	Detyra e projektimit e hartuar nga specialisti i fushës
2	Studimi gjeologo – inxhinierik, hidrogeologjik dhe kushtet sizmike të zonës (ku të përfshihen materialet teknike përkatëse)
3	Relacioni teknik i hartuar dhe firmosur nga projektuesi
4	Grafiku i punimeve dhe shërbimeve;
5	Projekti përfundimtar i shoqëruar me preventivat përkatëse
6	Dokumentet e pronësisë
7	Vlerësimi i shpronësimeve
8	Oponenca teknike nga Instituti i Ndërtimit
9	Studim i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, bazuar në Legjislacionin në fuqi
10	Studim për shfrytëzimin e gazrave
11	Leja mjedisore përkatëse
12	Leja e Ndërtimit

**DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM PËR STUDIM-PROJEKTIMIN
E NJË LANDFILLI APO IMPIANTI TRAJTIMI PËR MBETJET E NGURTA
URBANE**

Nr	Emërtimi i dokumentacionit
1	Detyra e projektimit e hartuar nga specialisti i fushës
2	Vërtetim nga Kadastra e Bashkisë/Qarkut mbi kategorizimin e truallit që kërkohet për shfrytëzim.
3	Mendimi i Ministrive të Linjës, veçanërisht lidhur me përdorimin e tokës dhe zonat e mbrojtura (të rëndësishme turistike, kulturore, arkeologjike, bujqësore, dhe natyrore)
4	Plani i detajuar vendor si dhe projekti i miratuar nga organet përkatëse në përputhje me ligjin e planifikimit të territorit dhe instrumenteve të tjerë kombëtarë e vendorë të planifikimit.
5	Studimi gjeologjik, hidrogeologjik dhe hidrologjik, sizmik, klimatiko-meteorologjik, (ku të përfshihen materialet teknike përkatëse)
6	Studimi i zonës, në lidhje me infrastrukturën rrugore dhe trafikun e parashikuar
7	Vëzhgime prova dhe testime të terrenit
8	Opinion i publik
9	Dokumentet e pronësisë, si dhe vlerësimi i shpronësimeve (duhet të zgjidhen përpara fillimit të punimeve civile, për të mos krijuar vonesa në zbatim)
10	Relacioni teknik i hartuar dhe firmosur nga projektuesi si dhe procedurat e përzgjedhjes së vendit për ndërtimin e landfillit/impianit të mbetjeve të ngurta urbane.
11	Vlerësimi ekonomik
12	Oponenca teknike nga Instituti i Ndërtimit
13	Miratimi i studimit në organet përkatëse
14	Studim i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis
15	Leja mjedisore përkatëse
16	Leja e ndërtimit